

**İSTEK KEMAL ATATÜRK
OKULLARI**

**İSTEK KEMAL ATATÜRK ANAOKULU VE İSTEK
KEMAL ATATÜRK İLKOKULU**

ÖLÇME - DEĞERLENDİRME POLİTİKASI

Değerlendirme, öğrenci performansı ile ilgili bilgilerin toplanması ve analiz edilmesidir. Bu sayede, öğrencinin öğrenme sürecinde farklı aşamalarda neleri bildiği, anladığı, yapabileceği ve hissettiği belirlenir. Böylelikle, bizim öğretme şeklimiz ve davranışlarımızın etkinliği ve öğrencinin öğrenme seviyesi analiz edilmiş olur ki bu da bizim gelecekteki planlama ve pratiğimizin temelini oluşturmaktadır. Değerlendirme, öğrenme süreci boyunca, çocuğun acemiden, uzman derecesine çıkmasına rehberlik etme amacımıza dayanaklık etmektedir.

(İlk Yıllar, Program Değerlendirmesi Kılavuzu, Ocak 2000. © Uluslararası Bakalorya Organizasyonu)

Değerlendirme tüm öğretim ve öğrenimin ayrılmaz bir parçasıdır.

İlk Yıllar Programı (PYP), bir PYP okulundaki müfredatı oluşturan birbiriyle yakından ilgili üç alanı tanımlamaktadır: Yazılı müfredat, öğretilen müfredat ve değerlendirilen müfredat. Bu üç bileşen, öğrencilerin eski tecrübelerine dayanarak kendi anlamlarını oluşturmaları, kendi sorularını keşfetmeleri ve kendi öğrenme biçimlerine yönelik uygun tecrübe ve değerlendirmeleri kazanmalarıyla öğrencilerin daha derin seviyelerde anlamaya ulaşmasına yardımcı olan bir döngüyü oluşturmaktadır.

PYP değerlendirmeyi üç parçaya ayırmaktadır:

- Değerlendirme – öğrencilerin neler öğrendiğini anlıyoruz.
- Kaydetme – öğrencilerin neler öğrendiğiyle ilgili olarak bulgularımızla alakalı notlar alıyoruz.
- Raporlama – bu bilgileri ebeveynlere, kayıt kabule ve öğrencinin öğrendikleriyle doğrudan ilgili olan diğer birimlere/kişilere gönderiyoruz.

Kimler öğrenci değerlendirmesinin bir parçasıdır?

Değerlendirmeye ilgili herkes – çocuklar, ebeveynler, yöneticiler ve kurul üyeleri – değerlendirmenin nedenlerini, başarı kriterlerini ve değerlendirmede kullanılan yöntemi tam anlamıyla kavramalıdır. (İlk Yıllar, Program Değerlendirmesi Kılavuzu, Ocak 2001. © Uluslararası Bakalorya Organizasyonu)

Neden değerlendiriyoruz?

A. Değerlendirme Amaçları

Değerlendirme, öğretim döngüsünün ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrencinin öğrenmesi ve gelişimi ile ilgili bilgi sağladığı gibi, planlama, öz-dönüşümlü düşünme ve iş birliği konularında da bilgi sunar.

Öğrencinin öğrenmesini geliştiren unsurlar:

- Önceki bilgi ve tecrübenin değerlendirilmesi
- Bireysel ihtiyaçların karşılanması için eğitim yönteminde değişiklik yapılması
- Öğrencilerin güçlü ve zayıf yanlarını belirlemek ve hedef koymak için öğrencilerle iletişime geçmek
- Öğrencilere geri bildirim sağlamak
- Öğrencilerin öğrenme fırsatlarını geliştirmek

Öğrencilerin öğrenmesi ile ilgili bilgiler şöyle elde edilir:

- Öğrenci çalışmaları ve performansı ile ilgili örnekler
- Değerlendirme testi /rubrikler veya test sonuçları ile ilgili istatistikler
- Test sonuçları

İSTEK Kemal Atatürk Okulları bir dizi öğrenci değerlendirmesi kullanarak aşağıdakileri gerçekleştirir:

- Öğrencilerin mevcut bilgileri ile yeni bilgileri öğrenmeye başlamadan önceki tecrübelerinin değerlendirilmesi
- Yeni öğrenmenin değerlendirilmesi
- Öğretmen planlama ve sunumuna rehberlik edilmesi
- PYP beklentilerinin yanı sıra, ulusal standartlarla ilgili öğrenci performansının değerlendirilmesi
- Öğrenciler arasında başarı uçurumlarının kapatılmasına yoğunlaşma
- Öğrenme programının etkinliğinin değerlendirilmesi
- Öğrencilerin yapabildiklerinin kutlanması

B. Ölçme - Değerlendirmenin İlkeleri

İSTEK Kemal Atatürk İlkokulu ve Anaokulu Değerlendirme ile ilgili Temel Anlaşma, öğretim kadrosunun ortak çabasının bir ürünüdür. Buna göre, öğrencinin öğrenmesini belirlemek, değerlendirmenin temel amacıdır. IB PYP'nin beş temel ögesini birleştirir; temel kavramlar, bilgi, beceriler, tutumlar ve eylem.

Etkili ölçme - değerlendirmenin özellikleri:

- Öğrenciler ve öğretmenlere performans, öğrenme ve öğretmenin gözden geçirilmesi/geliştirilmesi için geri bildirim vermek
- Öğrencilerin bildiklerini, anladıklarını ve yapabileceklerini göstermek, sürece ve sonuca yönelik olmak
- Öz, akran, öğretmen ve ebeveyn değerlendirmesinin ayrılmaz ve temel bir parçası olarak öz-dönüşümlü düşünmeyi kullanmak
- Öğrenme tarzı, kültürel, cinsel, dilsel ve ırksal farklılıklarla ilgili farkındalık göstermek
- Önceden açıkça bilinen ve anlaşılan kriterlerin bareminin yanı sıra gelişim kanıtlarının sağlanması

Bir PYP okulunda neler değerlendirme kapsamına alınır?

İSTEK Kemal Atatürk Anaokulu ve İlkokulunda, sorgulama programı boyunca, yapılandırılmış sorgulama ile ilk olarak anlam oluşturmak için öğrencilere imkan tanımak amacıyla çalışılır. Konuya özgü bilgi ile disiplinlerüstü beceriler ve temalar arasındaki bağlantıların vurgulanması ile bu amaç tamamlanır. Disiplinlerüstü temalar sorgulama için bir odak noktası sağlar. Geri bildirim, bu alanların her birindeki öğrenci gelişimi ve performansı üzerine verilir. Ayrıca, geri bildirim IB Öğrenen Profilinde listelenen özelliklerle ilgili olarak da verilir. Bu profil, öğrencilerin yerel ve ulusal topluluğunun dışındaki diğer insanların tecrübeleriyle ilgili farkındalık ve duyarlılığının artmasını sağlar ve bu sayede, insan tecrübelerinin ortaklığı olduğunu gösteren bir anlayış geliştirir.

İSTEK Kemal Atatürk Anaokulunda, öğretmenler çocukların gelişimi ile ilgili kanıtlar toplar. Toplanan kanıtların niteliği aşağıdaki gibi olabileceği gibi farklı şekillerde de olabilir: gözlem notları, çocuğun fotoğrafları, çocuk tarafından yapılmış resimler veya çizimler, çocuğun yazma örnekleri, dil dersleri ile ilgili çalışma örnekleri, çocuğun video kaydı vb.

İSTEK Kemal Atatürk İlkokulunda, aşağıdaki ders alanlarının her birindeki performans ve ilerlemeyi değerlendiriyoruz: Türkçe, İngilizce, Almanca / Fransızca (4. Sınıflar), Matematik, Fen, Sosyal Bilgiler, Beden Eğitimi, Sanat, Müzik, Bilişim teknolojileri. IB Öğrenen Profiline tutum ve özelliklerini günlük öğrenme ile birleştirmeye devam ediyoruz.

Okulumuz, öğrencilerin aşağıdaki alanlardaki gelişimini değerlendirmektedir:

- Kavramların anlaşılması (geleneksel ders alanlarını aşan büyük fikirler)
- Bilgi edinme
- Becerilerde uzmanlaşma
- Tutumların gelişmesi (IB öğrenen profilinde belirtildiği gibi)
- Eyleme geçme kararı
- IB Öğrenen Profili özelliklerinin gösterilmesi

- Öğrencilerin aşağıdaki ders alanlarındaki gelişimi ve performansı: Dil (Türkçe, İngilizce, Almanca / Fransızca (4. sınıflar), Matematik, Sosyal çalışmalar, Fen ve Teknoloji, Sanat ve Beden Eğitimi

Bir PYP okulunda değerlendirme ne zaman yapılır?

Değerlendirme, öğretmen, ebeveynler ve çocuklara güçlü alanlarını ve geliştirilmesi gereken alanlarını ve ayrıca programın etkinliğini görmelerini sağlayan sürekli bir süreçtir.

Ön Değerlendirme, önceki bilgi ve tecrübelerin ortaya çıkarılması için yeni öğrenmeye başlamadan önceki süreçtir. “Ne Biliyorum? – Ne Öğrenmek İstiyorum? – Ne Öğrendim?” tabloları, merak duvarı, beyin fırtınası faaliyetleri ve zihin/kavram haritaları öğrencilerin temel bilgilerini harekete geçirmek için kullanılır.

Süreç Değerlendirmesi, günlük öğrenme ile iç içe geçmiştir ve çocukların halihazırda neyi bildiklerini, anladıklarını ve yapabileceklerini bularak gelecekteki gelişimini ve öğrenmesini planlamak amacıyla öğretmen ve öğrencilere yardımcı olur. Süreç değerlendirme bir öğrenim ünitesi ya da süreci boyunca gerçekleştirilebilir.

Sonuç Değerlendirmesi, bir öğrenim ünitesi ya da sürecinin sonunda gerçekleştirilir. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve ebeveynlerin, ders süresince nelerin öğrenildiğini göstermesi ve gelişimin değerlendirilmesi için bir imkan sunar. Öğretilen bir ünite ya da süreç için normal bir son noktadır ancak değerlendirilen alanlardaki öğrenci öğrenmesinin sonu olması gerekmez.

PYP’de etkili değerlendirmenin özellikleri nelerdir?

- Önceden bilinen ve anlaşılabilir kriterlerinin bulunması
- Öğrencilerin yalnızca gerçekleri hatırlamasını değil, öğrendiklerini sentezlemesini ve uygulamasını sağlamak
- Öğrencilerin dönüşümlü düşünmesini ve öz- dönüşümlü değerlendirmesini geliştirmek

- Kaliteli ürün ya da performans üretimine yoğunlaşma
- Çocukların güçlü yanlarını vurgulamak; uzmanlık ve ustalıklarını göstermelerine izin vermek
- Çocukların farklı görüş ve yorumlarını ifade etmelerine izin vermek
- Öğrenme/öğretme döngüsünün her aşamasında geri bildirim sağlamak
- Öğrenci ihtiyaçları, ilgileri ve öğrenme tarzlarına (öğrenci odaklı) bağlı olmak
- Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki iş birliği kurmak
- Öğrenciler, ebeveynler, öğretmenler, yöneticiler ve kurul üyeleri tarafından açıkça bildirilen ve anlaşılabilir öğrenci gelişimi ve öğrenmesi ile ilgili kanıt üretmek
- Öğrenmeye değer şeyleri belirlemek
- Zihindeki nihai sonuçlarla başlamak (*geriye doğru tasarımı* – öğrenme ünitesi, ders veya süreç sonunda öğrencilerin neler bilebileceği ve yapabileceği)

Öğrenciler PYP’de öğrendiklerini nasıl gösteriyorlar?

Öğrendiklerini gösterebilmeleri amacıyla öğrencilere pek çok imkan verilmektedir. Bunlar, sınırlı olmamakla beraber, şunları içerir: **sunumlar, performansa dayalı çalışmalar, portfolyolar, görüşmeler, testler, ara sınavlar, dönüşümlü düşünme günlükleri, sınıf içi tartışmalar ve mini sergiler**

Her çocuğun neleri bilip, anlayıp yapabileceğini göstermek amacıyla bir dizi değerlendirme formatı kullanılmaktadır.

Öğretmenler öğrenci gelişimini nasıl kaydediyor?

Öğretmenler, PYP’de öğrenci gelişimini kaydetmek amacıyla bir dizi değerlendirme aracı kullanırlar. Örneğin; **rubrikler, kontrol listeleri, baremler, ödev veya derse özel değerlendirme kriterleri, formlar, performans göstergeleri/örnekler ve anekdot kaydı**

Öğrenci gelişimi ebeveynlere ve öğrencilere nasıl raporlanır?

Raporlama, değerlendirmeyle ilgili geri bildirim vermektir. Etkili raporlama yapmak için raporlamanın ebeveyn, öğrenci ve öğretmenleri ortak olarak içermesine, topluluk değerlerini yansıtmasına, anlaşılır, dürüst, adil ve güvenilir olmasına, herkes için açık ve anlaşılır olmasına, öğretmenlere raporlama süreci boyunca öğrendikleri ile gelecekteki öğretim ve değerlendirme uygulamalarını birleştirilme imkanı sunmasına dikkat edilir.

İSTEK Kemal Atatürk Anaokulunda ve İlkokulunda, ebeveynler öğrencilerinin gelişimi ile ilgili olarak aşağıdaki yollarla bilgilendirilir:

- **Karneler:** Yılda iki kez Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen formattaki karneler
- **Gelişim raporları:** Anaokulunda her çeyrek dönem sonunda öğrencinin ünite hedeflenen bilgi, beceri, tutum, kavramlar ve öğrenen profili özelliklerine dair gelişimleri değerlendirilir. Öğrencilerin ünite öğrendikleri sonucunda geçtikleri eylemlere de gelişim raporlarında yer verilir. Gelişim raporlarında öğrencilerin dönüşümlü düşünceleri için de bölümler mevcuttur. İlkokulumuzda ise öğrenciler her çeyrek dönem sonunda sorgulama ünitelerine hem de ders alanlarına özel olarak değerlendirmelerini içeren bir gelişim raporu alırlar. Gelişim raporlarında, öğrencilerin dönüşümlü düşünceleri ve öğretmenlerin ayrıntılı geri bildirim verebilmeleri için bölümler mevcuttur.
- **Hedef belirleme toplantıları:** Akademik yılın başında, öğrenciler güçlü yanlarını ve geliştirilmesi gereken alanları düşünür. Yeni akademik yıl için hedefler koyarlar ve bu hedeflere ulaşmak için planlar yaparlar. Hedeflerini paylaşırlar ve öğretmenleri, ebeveynleri ile birlikte, hem akademik hem de akademik olmayan alanlardaki önceki sınav sonuçlarını, yeterliliklerini ve hazırbulunuşluklarını kullanarak hedeflerini planlarlar. Öğretmenler, veliler ve öğrenci ile etkileşimli bir ortamda gerçekleşen görüşmelerde hedefler netleştirilir. Bu hedefleri öğrenciler yılda 1 kez gerçekleşen portfolyo sunumlarının bir parçası olarak da düzenli olarak değerlendirirler ve kendilerine yeni hedefler koyarlar.

- **Portfolyo ve öğrenciler tarafından yürütülen toplantılar:** Öğrenciler, portfolyolarından seçtikleri ürünleri aileleriyle her dönem bir kez gerçekleşen portfolyo sunum günlerinde paylaşırlar. (Portfolyo uygulama esasları – Ek1)
- **Mini Sergiler:** Her yıl öğrenciler, mini sergiler aracılığıyla ünitelerinden birini ebeveynleri ile paylaşır. Bu sayede öğrencilerimiz dördüncü sınıfta düzenlenecek PYP Sergisine hazırlanırlar.
- Ebeveynler ile her sorgulama ünitesinin başında '**Veli Bilgilendirme Formu**' paylaşılır. '**Eylem Geri Bildirim Formları**' ise ünite sonunda iletilir ve velilerin öğrencilerin öğrendiklerini ne derece eyleme geçirdiklerine dair gözlemlerini paylaşmalarına imkan tanınır. Geri bildirim hem öğretmenler hem de yöneticiler tarafından değerlendirilir ve bu formlar, öğretmenlere ve velilere öğrencilerin öğrendiklerini hayatlarına nasıl uyguladıklarını görme şansı verir. Buradaki paylaşımlar gelişim raporlarında öğrencilere geri bildirim verilmesinde ve ünitelerin revize edilmesinde kullanılır.
- **Veli toplantıları:** Ebeveynler, öğrenciler ve öğretmenlerin hepsi raporlama sürecinde ve hem öğrenme hem de öğrenci gelişimin hesaplanmasına ilişkin sorumluluğun paylaşılmasında ortak olarak değerlendirilir. İletişim açık ve karşılıklıdır. İSTEK Kemal Atatürk Okulları'nda, her yıl iki adet veli toplantısı düzenlenmektedir. Ayrıca, okul yılı boyunca veli görüşmeleri için pek çok imkan sunulmaktadır. Tüm öğretmenlerin haftalık zaman çizelgesinde veli görüşme saatleri bulunmaktadır.
- **Dönüşümlü Düşünme Günlükleri:** Öğrenciler günlük tutarlar ve yıl boyunca öğrenmelerine dair dönüşümlü düşünürler. Bu günlükler, öğrenci gelişiminin somut göstergeleridir.

Türk Milli Eğitim Müfredatına göre Değerlendirme Gereksinimleri

- Öğrencilerin başarısı sınav sonuçları, projeleri ve performans çalışmalarıyla belirlenir.

- Öğrencilerin başarısını belirlemede kullanılan tüm değerlendirme araçları ve stratejilerinin öğrencilerin kritik ve yaratıcı düşüncelerini, sorgulamalarını ve problem çözme becerilerini değerlendirmesi gerekmektedir.
- Öğrencilerin değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme araçları geçerli ve güvenilir olmalıdır. Öğrenim sonucuna bağlı olarak, öğretmenler cevap anahtarlarını, rubrikleri ve kontrol listelerini geliştirir ve kullanır.
- Özel ihtiyaçlı çocuklar için, bireysel eğitim programları planlanır ve özel ihtiyaçlı çocukların başarıları bu programlarda belirtilen öğrenme sonuçlarına bağlı olarak değerlendirilir.
- Öğretmenler, değerlendirme politikasının temellerine, hedeflerine ve dersin öğrenim sonuçlarına göre öğrencilerin performansını belirlemek amacıyla sınavlar, projeler ve başka çalışmalar yürütür. Özel ihtiyaçlı öğrencilerin başarıları, performans çalışması ve sınavları, bireyselleştirilmiş eğitim programlarına göre değerlendirilir.
- 1-3. sınıflar için, öğretmen denetimi kapsamında yapılan tüm performans çalışmaları ve projeleri, öğretmen gözetimine bağlı olarak değerlendirilir.
- 4. Sınıflarda haftalık ders programına uygun olarak yapılan derslerde, haftada üç ya da daha az sayıda yapılan dersler için öğrencilere en az iki sınav yapılır. Haftada üçten fazla sayıda yapılan dersler için, öğrencilere en az üç sınav yapılır.
- Tüm öğrenciler her dönem en az bir dersten bireysel ya da grup projesi hazırlamak zorundadır. Sınıf aktivite katılımı ve performans çalışması, öğrencilerin başarısının tespitinde dikkate alınır.
- Performans çalışması ve projeleri, önceden öğretmenler tarafından hazırlanan ve kriterleri yansıtan cevap anahtarları ile rubriklere bağlı olarak değerlendirilir. Öğrencilerin projelerini, son tarihten önce teslim etmeleri gerekmektedir.
- Öğrencilere her dönemde en az bir adet sınıf ve derse katılım notu verilir.
- Öğretmenler cevap anahtarlarını sınavlarla birlikte hazırlar. Bu cevap anahtarları puanlandırmada kullanılır ve sınav kağıtlarıyla birlikte saklanır. Cevap anahtarları detaylı olmalıdır ve sorulara verilebilecek muhtemel cevapları kapsamalıdır.

- Sınava girmeyen ya da performans çalışmasını veya projesini zamanında teslim etmeyen öğrenciler mazeret belirtmelidir. Mazeretin geçerli olmaması ya da yönetim tarafından kabul edilmemesi durumunda, öğrencinin performansına bir not verilmez ancak aritmetik ortalamasının bulunmasında değerlendirmeye tabi tutulur.
- Fiziksel engel ya da diğer sağlık sorunları nedeniyle görsel sanatlar veya beden eğitimi derslerine katılamayan öğrenciler doktor raporuyla durumlarını kanıtlamalıdır.
- Öğrenciler, resmi kayıtlı dinlerinin İslam olmaması durumunda, Din Bilgisi dersinden muaf tutulabilir.
- İlkokul, öğrencilerin başarısızlıklarına göre dışlandığı bir dönem değildir. Öğrencilere, müfredat çalışmaları ve program dışındaki sosyal aktivitelerin katkısıyla ilgilerini ve becerilerini geliştirme imkanının verildiği bir dönemdir.
- Türkiye’de ilkokul zorunludur ve okullar, öğrencinin yasal vasisinin de onayıyla bir öğrencinin sınıfta kalmasına ve sınıf tekrarı yapmasına karar verebilir.

Kaynaklar:

- Making the PYP Happen: “A Curriculum Framework for International Primary Education”, International Baccalaureate Organization, 2007, 2009.
- “Primary Years Program Assessment Handbook”, International Baccalaureate Organization, January 2000
- <http://www.meb.gov.tr/>

** Eylül 2017 tarihinde revize edilmiştir.